Ta dokument je mišljen zgolj kot dokumentacijsko orodje in institucije za njegovo vsebino ne prevzemajo nobene odgovornosti

►**B**

DIREKTIVA SVETA 2010/18/EU

z dne 8. marca 2010

o izvajanju revidiranega okvirnega sporazuma o starševskem dopustu, sklenjenega med BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP in ETUC, ter o razveljavitvi Direktive 96/34/ES

(Besedilo velja za EGP)

(UL L 68, 18.3.2010, str. 13)

spremenjena z:

		Uradni list		
		št.	stran	datum
►**M1**	Direktiva Sveta 2013/62/EU z dne 17. decembra 2013	L 353	7	28.12.2013

▼B

DIREKTIVA SVETA 2010/18/EU

z dne 8. marca 2010

o izvajanju revidiranega okvirnega sporazuma o starševskem dopustu, sklenjenega med BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP in ETUC, ter o razveljavitvi Direktive 96/34/ES

(Besedilo velja za EGP)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 155(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Člen 153 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) omogoča Uniji, da podpira in dopolnjuje dejavnosti držav članic med drugim na področju enakosti moških in žensk glede priložnosti na trgu dela in obravnave pri delu.

(2) Socialni dialog na ravni Unije lahko v skladu s členom 155(1) PDEU privede do pogodbenih razmerij, tudi sporazumov, če vodstvo in delovna sila („socialni partnerji“) tako želita. Socialni partnerji lahko v skladu s členom 155(2) PDEU skupaj zahtevajo, da se sporazumi, sklenjeni med njimi na ravni Skupnosti v zadevah iz člena 153 PDEU, izvajajo s sklepom Sveta, sprejetim na predlog Komisije.

(3) Evropske medpanožne organizacije socialnih partnerjev (ETUC, UNICE in CEEP) so 14. decembra 1995 sklenile okvirni sporazum o starševskem dopustu, katerega pravno uveljavitev je zagotovila Direktiva Sveta 96/34/ES z dne 3. junija 1996 o okvirnem sporazumu o starševskem dopustu, sklenjenem med UNICE, CEEP in ETUC [1]. Ta direktiva je bila spremenjena razširjena na Združeno kraljestvo Velike Britanije in Severne Irske z Direktivo Sveta 97/75/ES [2]. Direktiva 96/34/ES je znatno prispevala k izboljšanju razpoložljivih možnosti za zaposlene starše v državah članicah, da bolje uskladijo poklicne in družinske obveznosti prek ureditev dopusta.

[1] UL L 145, 19.6.1996, str. 4.
[2] UL L 10, 16.1.1998, str. 24.

▼B

(4) Komisija se je v skladu s členom 138(2) in (3) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti (Pogodba ES) ([1]) v letih 2006 in 2007 posvetovala z evropskimi socialnimi partnerji o načinih, kako dodatno izboljšati usklajevanje poklicnega, zasebnega in družinskega življenja ter zlasti veljavno zakonodajo Skupnosti o varstvu materinstva in starševskem dopustu ter o uvedbi novih vrst dopusta iz družinskih razlogov, kot je očetovski dopust, posvojiteljski dopust in dopust za nego družinskih članov.

(5) Tri splošne evropske medpanožne organizacije socialnih partnerjev (ETUC, CEEP in BUSINESSEUROPE, prej imenovana UNICE) in evropska medpanožna organizacija socialnih partnerjev, ki zastopa določeno kategorijo podjetij (UEAPME), so 11. septembra 2008 obvestile Komisijo, da se nameravajo v skladu s členom 138(4) in členom 139 Pogodbe ES ([2]) začeti pogajati o reviziji okvirnega sporazuma o starševskem dopustu, sklenjenega leta 1995.

(6) Te organizacije so 18. junija 2009 podpisale revidirani okvirni sporazum o starševskem dopustu („revidirani okvirni sporazum“) in naslovile skupno zahtevo Komisiji, naj predloži predlog sklepa Sveta o izvajanju navedenega revidiranega okvirnega sporazuma.

(7) Evropski socialni partnerji so med pogajanji v celoti revidirali okvirni sporazum o starševskem dopustu iz leta 1995. Zato bi bilo treba Direktivo 96/34/ES razveljaviti ter jo nadomestiti z novo direktivo in ne preprosto spremeniti.

(8) Ker ciljev te direktive države članice ne morejo zadovoljivo doseči, to je izboljšanje usklajevanja poklicnega, zasebnega in družinskega življenja za zaposlene starše ter enake priložnosti moških in žensk na trgu dela in enaka obravnava pri delu v celotni Uniji, in ker te cilje lažje doseže Unija, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. Skladno z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne prekoračuje okvirov, ki so potrebni za doseganje navedenih ciljev.

(9) Komisija je med pripravo predloga direktive upoštevala status reprezentativnosti podpisnic revidiranega okvirnega sporazuma, njihov mandat in pravno veljavnost klavzul v navedenem revidiranem okvirnem sporazumu ter njegovo skladnost z ustreznimi določbami glede malih in srednje velikih podjetij.

(10) O svojem predlogu je Komisija obvestila Evropski parlament in Evropski ekonomsko-socialni odbor.

([1]) Preštevilčeno: člen 154(2) in (3) PDEU.
([2]) Preštevilčeno: člena 154(4) in 155 PDEU.

▼B

(11) Klavzula 1(1) revidiranega okvirnega sporazuma v skladu s splošnimi načeli zakonodaje Unije na področju socialne politike navaja, da Sporazum določa minimalne zahteve.

(12) Klavzula 8(1) revidiranega okvirnega sporazuma navaja, da lahko države članice uporabijo ali uvedejo ugodnejše določbe, kot so določbe iz Sporazuma.

(13) Klavzula 8(2) revidiranega okvirnega sporazuma navaja, da izvajanje določb iz sporazuma ni veljavna podlaga za zmanjšanje splošne ravni varstva delavcev na področju, ki ga Sporazum zajema.

(14) Države članice bi morale zagotoviti učinkovite, sorazmerne in odvračilne kazni v primeru kakršne koli kršitve obveznosti iz te direktive.

(15) Države članice lahko na skupno zahtevo socialnih partnerjev pooblastijo socialne partnerje za izvajanje te direktive pod pogojem, da takšne države članice sprejmejo vse potrebne ukrepe, s katerimi lahko vedno zagotovijo rezultate, ki jih določa ta direktiva.

(16) V skladu s točko 34 Medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje ([1]) se države članice poziva, da za lastne potrebe in v interesu Unije pripravijo tabele, ki naj kar najbolj nazorno prikazujejo korelacijo med to direktivo in ukrepi za prenos, ter da te tabele objavijo –

SPREJEL NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

S to direktivo začne učinkovati revidirani okvirni sporazum o starševskem dopustu, sklenjen 18. junija 2009 med evropskimi medpanožnimi organizacijami socialnih partnerjev (BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP in ETUC), kot je določen v Prilogi.

Člen 2

Države članice določijo, kakšne kazni se uporabijo ob kršitvi nacionalnih določb, sprejetih v skladu s to direktivo. Kazni morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne.

Člen 3

1. Države članice uveljavijo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, oziroma zagotovijo, da socialni partnerji uvedejo zahtevane ukrepe s sporazumom najpozneje do 8. marca 2012. O tem takoj obvestijo Komisijo.

([1]) UL C 321, 31.12.2003, str. 1.

▼B

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

2. Države članice imajo lahko na voljo največ eno dodatno leto za uskladitev s to direktivo, če je to potrebno zaradi upoštevanja specifičnih težav ali izvajanja v okviru kolektivne pogodbe. Države članice obvestijo Komisijo o dodatnem roku najpozneje do 8. marca 2012 in navedejo razloge za to.

▼M1

Z odstopanjem od prvega pododstavka se za Mayotte kot novo najbolj oddaljeno regijo Unije v smislu člena 349 PDEU dodatni rok podaljša do 31. decembra 2018.

▼B

3. Države članice sporočijo Komisiji besedila temeljnih določb predpisov nacionalne zakonodaje, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 4

Direktiva 96/34/ES, se razveljavi z učinkom od 8. marca 2012. Sklicevanja na Direktivo 96/34/ES se štejejo za sklicevanja na to direktivo.

Člen 5

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 6

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

▼B

PRILOGA

OKVIRNI SPORAZUM O STARŠEVSKEM DOPUSTU (REVIDIRANO)

18. junij 2009

Preambula

Ta okvirni sporazum med evropskimi socialnimi partnerji BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP in ETUC (ter odborom za zvezo Eurocadres/CEC) spreminja okvirni sporazum o starševskem dopustu, sklenjen 14. decembra 1995, ki določa minimalne zahteve glede starševskega dopusta kot pomembne dejavnike pri usklajevanju poklicnih in družinskih obveznosti ter spodbujanju enakih priložnosti in enake obravnave moških in žensk.

Evropski socialni partnerji pozivajo Komisijo, naj predloži ta okvirni sporazum Svetu, ki naj s sklepom določi te zahteve kot zavezujoče v vseh državah članicah Evropske unije.

I. *Splošne ugotovitve*

1. Ob upoštevanju Pogodbe ES in zlasti členov 138 in 139 Pogodbe (*);

2. ob upoštevanju člena 137(1)(c) in člena 141 Pogodbe ES (**), načela enakega obravnavanja (členi 2, 3 in 13 Pogodbe ES (***) in sekundarne zakonodaje, ki temelji na teh členih Pogodbe, zlasti Direktive Sveta 75/117/EGS o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z uporabo načela enakega plačila za moške in ženske ([1]); Direktive Sveta 92/85/EGS o uvedbi ukrepov za spodbujanje izboljšav na področju varnosti in zdravja pri delu nosečih delavk in delavk, ki so pred kratkim rodile ali dojijo ([2]); Direktive Sveta 96/97/ES o spremembi Direktive 86/378/EGS o izvajanju načela enakega obravnavanja moških in žensk v poklicnih sistemih socialne varnosti ([3]); in Direktivo 2006/54/ES o uresničevanju načela enakih možnosti ter enakega obravnavanja moških in žensk pri zaposlovanju in poklicnem delu (prenovitev) ([4]);

3. ob upoštevanju Listine Evropske unije o temeljnih pravicah z dne 7. decembra 2000 ter členov 23 in 33 Listine v zvezi z enakostjo moških in žensk ter usklajevanjem poklicnega, zasebnega in družinskega življenja;

4. ob upoštevanju Poročila Komisije iz leta 2003 o izvajanju Direktive Sveta 96/34/ES z dne 3. junija 1996 o okvirnem sporazumu o starševskem dopustu, sklenjenem med UNICE, CEEP in ETUC;

5. ob upoštevanju cilja lizbonske strategije za rast in delovna mesta v zvezi s povečanjem splošnih stopenj zaposlenosti na 70 %, stopenj zaposlenosti žensk na 60 % in stopenj zaposlenosti starejših delavcev na 50 %; barcelonskih ciljev glede zagotavljanja varstva otrok; ter prispevka politik za izboljšanje usklajevanja poklicnega, zasebnega in družinskega življenja pri dosegi teh ciljev;

(*) Preštevilčeno: člena 154 in 155 PDEU.
(**) Preštevilčeno: člena 153(1)(c) in 157 PDEU.
(***) Člen 2 Pogodbe ES je razveljavljen in vsebinsko nadomeščen s členom 3 Pogodbe o Evropski uniji. Člen 3(1) Pogodbe ES je razveljavljen in vsebinsko nadomeščen s členi 3 do 6 PDEU. Člen 3(2) Pogodbe ES je preštevilčen v člen 8 PDEU. Člen 13 Pogodbe ES je preštevilčen v člen 19 PDEU.
([1]) UL L 45, 19.2.1975, str. 19–20.
([2]) UL L 348, 28.11.1992, str. 1–8.
([3]) UL L 46, 17.2.1997, str. 20–24.
([4]) UL L 204, 26.7.2006, str. 23–36.

▼B

6. ob upoštevanju okvira ukrepov socialnih partnerjev za enakost spolov, ki je bil določen 22. marca 2005 in v katerem se podpora za ravnovesje med poklicnim in zasebnim življenjem obravnava kot prednostno področje za ukrepe, ob upoštevanju, da je za nadaljnji napredek v zvezi z vprašanjem usklajevanja potrebno uvesti uravnotežene, integrirane in skladne kombinacije ukrepov, sestavljenih iz ureditev dopusta in dela ter infrastrukture za varstvo otrok;

7. ker so ukrepi za izboljšanje usklajevanja del splošnejšega političnega programa za obravnavanje potreb delodajalcev in delavcev ter izboljšanje prilagodljivosti in zaposljivosti v okviru pristopa prožne varnosti;

8. ker bi morale družinske politike prispevati k doseganju enakosti spolov in ker bi bilo treba te politike obravnavati v okviru demografskih sprememb, učinkov staranja prebivalstva, zmanjšanja razlik med generacijami, spodbujanja sodelovanja žensk na trgu dela ter delitve obveznosti glede varstva otrok med ženskami in moškimi;

9. ker se je Komisija v letih 2006 in 2007 posvetovala z evropskimi socialnimi partnerji v prvi in drugi fazi postopka posvetovanja o usklajevanju poklicnega, zasebnega in družinskega življenja ter je med drugim obravnavala vprašanje posodobitve regulativnega okvira na ravni Skupnosti, pri čemer je spodbudila evropske socialne partnerje, da ocenijo določbe iz njihovega okvirnega sporazuma o starševskem dopustu in jih predložijo za revizijo tega sporazuma;

10. ker je bil okvirni sporazum o starševskem dopustu, ki so ga evropski socialni partnerji sklenili leta 1995, pobuda za pozitivne spremembe, ker je zagotovil skupno podlago za ravnovesje med poklicnim in zasebnim življenjem v državah članicah ter znatno pomagal zaposlenim staršem v Evropi pri dosegi boljšega usklajevanja; vendar evropski socialni partnerji na podlagi skupne ocene menijo, da je treba nekatere elemente sporazuma prilagoditi ali spremeniti za boljše doseganje ciljev sporazuma;

11. ker je treba nekatere vidike prilagoditi glede na vedno večjo raznolikost delovne sile in družbeni razvoj, vključno z vedno večjo raznolikostjo družinskih struktur, hkrati pa upoštevati nacionalno zakonodajo, kolektivne pogodbe in/ali prakso;

12. ker v številnih državah članicah spodbujanje moških, da prevzamejo enak delež družinskih obveznosti, ni obrodilo zadovoljivih sadov; zato bi bilo treba sprejeti učinkovitejše ukrepe za spodbujanje enakopravnejše delitve družinskih obveznosti med moškimi in ženskami;

13. ker številne države članice že imajo veliko različnih političnih ukrepov in praks, ki so povezani z dopustom, varstvom otrok in prožnimi ureditvami dela, ki so prilagojeni potrebam delavcev in delodajalcev ter katerih cilj je podpora staršem pri usklajevanju njihovega poklicnega, zasebnega in družinskega življenja; te ukrepe in prakse bi bilo treba upoštevati pri izvajanju tega sporazuma;

14. ker ta okvirni sporazum zagotavlja en element ukrepov evropskih socialnih partnerjev na področju usklajevanja;

▼B

15. ker je ta sporazum okvirni sporazum, ki določa minimalne zahteve in določbe za starševski dopust, ki se razlikuje od porodniškega dopusta, in za proste delovne ure v primeru višje sile ter prepušča državam članicam in socialnim partnerjem, da določijo pogoje dostopa in podrobna pravila izvajanja ter tako upoštevajo razmere v vsaki državi članici;

16. ker je pravica do starševskega dopusta iz tega sporazuma individualna in načelno neprenosljiva pravica ter jo lahko države članice določijo kot prenosljivo. Izkušnje kažejo, da je lahko določitev neprenosljivosti dopusta pozitivna pobuda za očete v zvezi z izrabo dopusta, zato so se evropski socialni partnerji dogovorili, da del dopusta določijo kot neprenosljivega;

17. ker je pomembno upoštevati posebne potrebe staršev, katerih otroci so invalidi ali imajo dolgotrajno bolezen;

18. ker bi morale države članice zagotoviti ohranjanje storitev v okviru bolniškega zavarovanja v minimalnem obdobju starševskega dopusta;

19. ker bi morale države članice v skladu z nacionalnimi pogoji ter z upoštevanjem proračunske situacije po potrebi upoštevati ohranitev upravičenosti do ustreznih dajatev socialne varnosti, kot te veljajo med minimalnim obdobjem starševskega dopusta, in upoštevati vlogo dohodka kot enega od dejavnikov, ki vplivajo na izrabo starševskega dopusta, pri izvajanju tega sporazuma;

20. ker izkušnje v državah članicah kažejo, da je stopnja dohodka med starševskim dopustom eden od dejavnikov, ki vplivajo na izrabo dopusta, zlasti pri očetih;

21. ker dostop do prožnih ureditev dela olajšuje staršem, da združujejo delovne in starševske obveznosti, ter zagotavlja hitrejšo ponovno vključitev na delovno mesto, zlasti po vrnitvi s starševskega dopusta;

22. ker je cilj ureditev starševskega dopusta podpirati zaposlene starše v določenem časovnem obdobju ter ohranjati in spodbujati njihovo neprekinjeno sodelovanje na trgu dela; zato bi bilo treba večjo pozornost nameniti ohranjanju stikov z delodajalcem med dopustom in dogovarjanju z njim za vrnitev na delovno mesto;

23. ker ta sporazum upošteva tudi potrebo po izboljšanju zahtev socialne politike za večjo konkurenčnost gospodarstva Evropske unije ter preprečevanje vsiljevanja upravnih, finančnih in zakonskih omejitev na način, ki bi preprečeval nastajanje in razvoj malih in srednje velikih podjetij;

24. ker so socialni partnerji v najboljšem položaju, da poiščejo rešitve, ki ustrezajo potrebam delodajalcev in delavcev, zato imajo posebno vlogo pri izvajanju, uporabi, nadzoru in oceni tega sporazuma v splošnejšem okviru drugih ukrepov za izboljšanje usklajevanja poklicnih in družinskih obveznosti ter spodbujanja enakih priložnosti in enake obravnave moških in žensk.

PODPISNICE SO SE SPORAZUMELE O NASLEDNJEM:

▼B

II. *Vsebina*

Klavzula 1: Namen in področje uporabe

1. Ta sporazum določa minimalne zahteve, ki so namenjene lažjemu usklajevanju starševskih in poklicnih obveznosti zaposlenih staršev, pri čemer je treba upoštevati vedno večjo raznolikost družinskih struktur ter nacionalne zakonodaje, kolektivnih pogodb in/ali prakse.

2. Ta sporazum se uporablja za vse delavce in delavke, ki imajo pogodbo o zaposlitvi ali delovno razmerje, kot ga določajo zakonodaja, kolektivne pogodbe in/ali praksa, ki veljajo v vsaki državi članici.

3. Države članice in/ali socialni partnerji iz področja uporabe in izvajanja tega sporazuma ne izključijo delavcev, pogodb o zaposlitvi ali delovnih razmerij samo zaradi razloga, ker so to delavci s krajšim delovnim časom, delavci s pogodbami za določen čas ali osebe s pogodbo o zaposlitvi ali delovnim razmerjem z agencijo za začasno delo.

Klavzula 2: Starševski dopust

1. Ta sporazum podeljuje moškim in ženskim delavcem individualno pravico do starševskega dopusta v primeru rojstva ali posvojitve otroka, da bodo lahko skrbeli za tega otroka do starosti največ osem let, kar določi država članica in/ali socialni partnerji.

2. Dopust se odobri vsaj za štiri mesece, pri čemer bi se za spodbujanje enakih priložnosti ter enakega obravnavanja moških in žensk načelno dodelil na neprenosljivi podlagi. Za spodbujanje enakopravnejše izrabe dopusta med obema staršema se vsaj eden od štirih mesecev starševskega dopusta dodeli na neprenosljivi podlagi. Načini uporabe neprenosljivega obdobja se določijo na nacionalni ravni prek zakonodaje in/ali kolektivnih pogodb, ki upoštevajo obstoječe ureditve dopusta v državah članicah.

Klavzula 3: Načini uporabe

1. Pogoji za dostop do starševskega dopusta in podrobna pravila za način njegove izrabe se določijo z zakonodajo in/ali kolektivnimi pogodbami v državi članici, vendar le v primeru, da se upoštevajo minimalne zahteve tega sporazuma. Države članice in/ali socialni partnerji lahko zlasti:

   (a) odločijo, ali se starševski dopust dodeli za polni čas ali za krajši delovni čas po vnaprej določenih časovnih intervalih ali po izbiri posameznika, pri čemer je treba upoštevati potrebe delodajalcev in delavcev;

   (b) dodelijo pravico do starševskega dopusta na podlagi obdobja delovne kvalifikacije in/ali dolžine delovne dobe, ki ne presega obdobja enega leta; države članice in/ali socialni partnerji pri uporabi te določbe zagotovijo, da se v primeru zaporednih pogodb za določen čas z istim delodajalcem, kot je določeno v Direktivi Sveta 1999/70/ES o delu za določen čas, upošteva skupno trajanje teh pogodb, tako da se lahko izračuna obdobje delovne kvalifikacije;

   (c) opredelijo okoliščine, v katerih lahko delodajalec po posvetovanju v skladu z nacionalno zakonodajo, kolektivnimi pogodbami in/ali prakso odloži dodelitev starševskega dopusta iz upravičenih razlogov, ki so povezani z delovanjem organizacije. Vsako težavo, ki nastane zaradi izvajanja te določbe, je treba obravnavati v skladu z nacionalno zakonodajo, kolektivnimi pogodbami in/ali prakso;

▼B

(d) poleg točke (c), dovolijo posebne ureditve, s katerimi izpolnijo zahteve glede delovanja in organizacije malih podjetij.

2. Države članice in/ali socialni partnerji določijo roke, ki jih mora upoštevati delavec v zvezi z vnaprejšnjim obvestilom delodajalcu, ko želi izkoristiti pravico do starševskega dopusta, pri čemer mora navesti začetek in konec tega dopusta. Države članice in/ali socialni partnerji upoštevajo pri določitvi časovnega okvira takšnih rokov za vnaprejšnje obvestilo interese delavcev in delodajalcev.

3. Države članice in/ali socialni partnerji bi morali oceniti potrebo po prilagoditvi pogojev za dostop do starševskega dopusta in načinov njegove uporabe potrebam staršem, katerih otroci so invalidi ali imajo dolgotrajno bolezen.

Klavzula 4: Posvojitev

1. Države članice in/ali socialni partnerji ocenijo, ali je treba sprejeti dodatne ukrepe za obravnavo posebnih potreb posvojiteljev.

Klavzula 5: Pravice v zvezi z zaposlitvijo in nediskriminacija

1. Po koncu starševskega dopusta imajo delavci pravico, da se vrnejo na isto delovno mesto ali, če to ni mogoče, na enakovredno ali podobno delovno mesto, ki je v skladu s pogodbo o zaposlitvi ali delovnim razmerjem.

2. Pravice delavca, ki so pridobljene ali so v postopku pridobitve na dan, ko se starševski dopust začne, se take, kot so, ohranijo do konca starševskega dopusta. Te pravice se uporabijo po koncu starševskega dopusta, vključno z vsemi spremembami, ki izhajajo iz nacionalne zakonodaje, kolektivnih pogodb in/ali prakse.

3. Države članice in/ali socialni partnerji opredelijo status pogodbe o zaposlitvi ali pogodbenega razmerja za obdobje starševskega dopusta.

4. Za zagotavljanje izkoriščanja pravice delavcev do starševskega dopusta sprejmejo države članice in/ali socialni partnerji v skladu z nacionalno zakonodajo, kolektivnimi pogodbami in/ali prakso ustrezne ukrepe za varstvo delavcev pred manj ugodno obravnavo ali odpustom na podlagi prošnje za starševski dopust ali odhoda na starševski dopust.

5. Vse zadeve, povezane s socialno varnostjo v okviru tega sporazuma, morajo obravnavati in določiti države članice in/ali socialni partnerji v skladu z nacionalno zakonodajo in/ali kolektivnimi pogodbami, pri čemer morajo upoštevati pomembnost neprekinjene upravičenosti do socialne varnosti v okviru različnih sistemov, zlasti v sistemu zdravstvenega varstva.

Vse zadeve, povezane z dohodkom v okviru tega sporazuma, morajo obravnavati in določiti države članice in/ali socialni partnerji v skladu z nacionalno zakonodajo, kolektivnimi pogodbami in/ali prakso, pri čemer morajo upoštevati vlogo dohodka kot enega od dejavnikov, ki vplivajo na izrabo starševskega dopusta.

Klavzula 6: Vrnitev na delovno mesto

1. Za spodbujanje boljšega usklajevanja sprejmejo države članice in/ali socialni partnerji ukrepe, ki so potrebi za zagotovitev, da lahko delavci, ki se vračajo s starševskega dopusta, zahtevajo spremembe delovnega časa in/ali vzorcev za določeno obdobje. Delodajalci preučijo takšne zahteve ter se nanje odzovejo v skladu s svojimi potrebami in potrebami delavcev.

▼B

Podrobnosti tega odstavka se določijo v skladu z nacionalno zakonodajo, kolektivnimi pogodbami in/ali prakso.

2. Za olajšanje vrnitve na delovno mesto po starševskem dopustu je treba delavce in delodajalce spodbuditi k ohranjanju stikov med obdobjem dopusta in urejanju ustreznih ukrepov za vrnitev na delovno mesto v skladu z medsebojnim dogovorom, pri čemer je treba upoštevati nacionalno zakonodajo, kolektivne pogodbe in/ali prakso.

Klavzula 7: Proste delovne ure v primeru višje sile

1. Države članice in/ali socialni partnerji sprejmejo ustrezne ukrepe, s katerimi so delavci upravičeni do prostih delovnih ur v skladu z nacionalno zakonodajo, kolektivnimi pogodbami in/ali prakso v primeru višje sile za nujne družinske obveznosti zaradi bolezni ali nesreče, ko je takojšnja prisotnost delavca nepogrešljiva.

2. Države članice in/ali socialni partnerji lahko določijo pogoje dostopa in podrobna pravila za uporabo klavzule 7.1 ter omejijo to pravico na neko časovno obdobje na leto in/ali na posamezni primer.

Klavzula 8: Končne določbe

1. Države članice lahko uporabijo ali uvedejo ugodnejše določbe, kot so določbe, ki so navedene v tem sporazumu.

2. Izvajanje določb tega sporazuma ni veljavna podlaga za zmanjševanje splošne ravni varstva, ki jo imajo delavci na področju, ki ga zajema ta sporazum. To ne posega v pravico držav članic in/ali socialnih partnerjev, da oblikujejo različne zakonodajne, pogodbene ali druge določbe ob upoštevanju spreminjajočih se okoliščin (vključno z uvedbo neprenosljivosti), vendar le v primeru, da se upoštevajo minimalne zahteve iz tega sporazuma.

3. Ta sporazum ne posega v pravico socialnih partnerjev, da na ustrezni ravni, vključno z evropsko ravnijo, sklenejo sporazume, ki prilagajajo in/ali dopolnjujejo določbe tega sporazuma ter tako upoštevajo posebne okoliščine.

4. Države članice sprejmejo v dveh letih po sprejetju sklepa Sveta zakone in druge predpise, ki so potrebni za uskladitev s tem sklepom, ali zagotovijo, da socialni partnerji sporazumno uvedejo potrebne ukrepe do konca tega obdobja. Države članice lahko imajo na voljo največ eno dodatno leto, da uskladijo svoje zakone in druge predpise s tem sklepom, če je to potrebno zaradi specifičnih težav ali izvajanja v okviru kolektivnih pogodb.

5. Preprečevanje in reševanje sporov in pritožb zaradi uporabe tega sporazuma se obravnavata v skladu z nacionalno zakonodajo, kolektivnimi pogodbami in/ali prakso.

6. Brez poseganja v vlogo Komisije, nacionalnih sodišč in Evropskega sodišča bi morala Komisija vsako zadevo, ki se nanaša na razlago tega sporazuma na evropski ravni, na prvi stopnji predložiti podpisnicam, ki izrazijo svoje mnenje.

7. Podpisnice pregledajo izvajanje tega sporazuma pet let po datumu sklepa Sveta, če to zahteva ena od podpisnic tega sporazuma.